

Da Bjørnstjerne Bjørnson kom til Os

Av Jon Ola Gjermundsen

I fjellbygda Os i Østerdalen har Bjørnsons navn levd i hverdagspråket siden før århundreskiftet. «Je ska på Bjørnson,» har osingene pleid å si. «Bjørnson» er «Bjørnsons Minde», folkebiblioteket i bygda.

Hvorfor dette særegne navnet på et bibliotek?

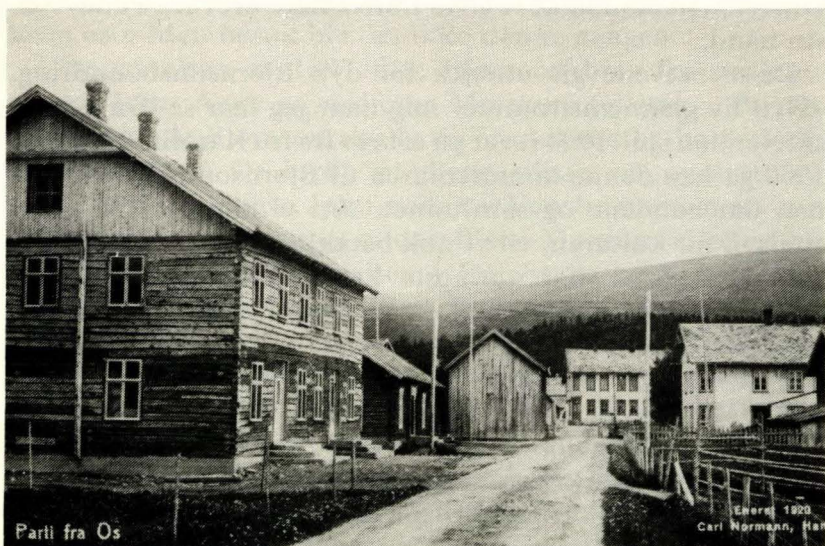
Bakgrunnen er et interessant kapittel i den lokale historien. Fortellingen om Bjørnson og Os sier også noe om den åndelige kraften og inspirasjonen som alminnelige mennesker i landet fikk fra Bjørnson og virket hans. Og sist, men ikke minst, er det historien om en av de mange «gode gjerningene» til Bjørnson.

Bjørnstjerne Bjørnson var i Os bare en gang, i april 1897. Da holdt han foredrag, og boksamlingen «Bjørnsons Minde» ble opprettet i forbindelse med besøket. Dette er de ytre fakta i historien. Men hva førte han til denne bygda nord i Østerdalen? Hva skjedde under besøket, og hvorfor ville osingene hedre Bjørnson gjennom navnet på en boksamling? Jeg vil her spesielt takke universitetsbibliotekar Øyvind Anker for gode råd til denne undersøkelsen av begivenhetene.

Hvordan kontakten mellom Bjørnson og Os kom i stand er uvisst, men vi kan peke på mulige forklaringer. Bjørnson, som var født i Kvikne, var glad i Østerdalen og fikk gode venner her. Især i Stor-Elvdalen kjente han seg hjemme. En av Bjørnsons trofaste venner i Stor-Elvdalen var lærer og kirkesanger Ole Øyen fra Hodalsøyen i Tolga. Ikke utenkelig har han bidratt til å vekke Bjørnsons interesse for disse traktene i Nord-Østerdalen. Mellom Os og Bjørnsons venner i Kvikne fantes også en tilknytning gjennom Anders Reitan. Reitan,

som var lærer i Kvikne, musiker og stortingsmann, kjente Bjørnson, og var god venn av han som skulle bli den fremste Bjørnsonvennen i Os, Peder Aas i Fabroåsen. Heller ikke kan det utelukkes at kretsen av Bjørnsonvennene i Os, med Peder Aas i spissen, opprettet forbindelse med dikterhøvdingen på eget initiativ. Det er naturlig å dvele litt ved Peder Aas - «Per Åsa» eller bare «Åsen», som han het til daglig - som representant for en av de mange mer anonyme Bjørnsonvenner rundt i landet.

Peder Aas (1828-1904) giftet seg i 1860 med Kjerstine Eriksdatter Thoresen, datter til lensmannen på Kvikne, og fikk gjennom giftermålet mye kontakt med Kviknebygda. Peder Aas var gardbruker, men interessene gikk helst i andre retninger. Han var en opplyst mann, fulgte nok bedre med i tida enn vanlig i bygdesamfunnet, og hadde egne, selvstendige meninger. I religiøse spørsmål var han det samtida kalte



Fra Os sentrum 1920. Kommunelokalet «Fram», oppført 1895, er den lave, mørke tømmerbygningen med hvitmalt vindusomramming til venstre. Ved enden av veien, bak jernbanegrindene, ligger den hvite toetasjes bygningen der P. C. Bakke drev butikk og skysstasjon. Jernbanestasjonen er skjult og ligger rett til høyre for denne bygningen. Fotograf: Carl Normann.

fritenker. Peder Aas var Venstremann, og abonnerte på «Norske Intelligenssedler», avisa som i 1890-åra ble Venstres hovedorgan.

Mye av den åndelige livskraften sin må Peder Aas ha fått som elev på Sagatun folkehøgskole, trolig i den nærmeste tida etter at skolen kom i gang i 1865. Da var han selv en moden mann. Ånden og idéene fra folkehøgskolen omsatte han gjennom et livslangt, praktisk virke for folkeopplysning og som ildsjel og inspirator i den frilyndte ungdomsrørsla. Han var blant initiativtakerne til Os ungdomsforening, gikk i spissen for å skaffe laget eget lokale og var mye nyttet som taler i ungdomslag i distriktet.

Idealet for Peder Aas - det var Bjørnson. På en eller annen måte kom det i gang et mangeårig brevsifte mellom dem. Alle brevene fra Bjørnson til Peder Aas, med unntak av ett, gikk dessverre tapt ved brann. Men i Bjørnsons brevsamling på Universitetsbiblioteket i Oslo finnes flere brev fra Peder Aas sin hånd.

Disse brevene gir uttrykk for dyp Bjørnsonsbeundring. «Nytt liv gjennomstrømmer mig naar jeg faar se ifra Eder,» skriver han i juli 1901 i svar på et brev fra fru Karoline. I januar 1900 ga han denne kommentaren til Bjørnson om diskusjonen om bøndene og samfunnet: «At vi bønder skal gaa i spidsen for kulturen, vil vi nok betakke os for. Men hvad vi evner kaster vi af i nermeste krav. At bønderne er den materielle last i stadsskipet, er vi vel enige om. Tak for din tillid til os, vi skal forsøge ikke at svingte.» Bjørnson på sin side må ha satt pris på Peder Aas, og inviterte han til Aulestad i 1902. Men Peder Aas takket nei, han hadde nok blitt for gammel og skrøpelig.

Den første kjente kontakten mellom Bjørnson og Os var i 1885. 24. februar skrev Bjørnson fra Paris, der han da bodde, og lovet osingene to foredrag. Det tyder på at forbindelsen var opprettet alt på et tidligere tidspunkt.

Bjørnson hadde iallfall i mange år en trofast beundrerflokk i Os, og på fødselsdagen 8. desember ble det arrangert årlige Bjørnsonfester. I omtrent 19 år har det blitt holdt Bjørnsonfest

i Os, skrev Peder Aas i januar 1900, dvs. fra omtrent 1880. Programmet på Bjørnsonfestene var opplesing, musikk, sang og foredrag. Os ungdomsforening arrangerte en rekke slike fester, og pleide å sende hyllingstelegram til dikteren. Og i avisa «Fjell-Ljom» 29. november 1897 står denne annonsen: «Os Venstreforening indbyr meningsfæller, mænd og kvinder, til fæst Bjørnsons fødselsdag 8de desember kl. 8 aften ved Os st. Beværtning med kaffe og hvedebrød. Taler, sang, oplæsning og hornmusikk. Entre 30 øre pr. person.»

Men det var ikke liketil for Bjørnson å innpasse et besøk i Os. 31. august 1890 kom han riktignok til Tolga og holdt en kraftfull politisk tale på Sætersgard om stortingsvalget kommende år. Blant tilhørerne var også Peder Aas. I 1891 sto i avisene at Bjørnson planla en foredragsreise i Østerdalen. 15. juni skrev da Peder Aas sammen med Ole A. Osmoen til Bjørnson og ba han ha osingene i minnet. For «Paa Tolgen i fjorhøst huskede De paa, hvad De i skrivelse fra Paris havde lovet os.» Men besøk ble det ikke denne gangen.

I begynnelsen av 1897 fikk Bjørnson brev fra stasjonsmester John Aune og ordfører Martinus Gjeltten i Os. De hadde hørt at Bjørnson skulle til Trondheim og holde foredrag, og da lå Os laglig til. Begge disse var opplyste og samfunnsinteresserte. John Aune var Venstremann, nær venn av Peder Aas og utdannet underoffiser. Martinus Gjeltten var gardbruker på Håkensgjeltten i Dalsbygda og hadde store boklige interesser. Og nå svarte Bjørnson ja.

Det positive svaret må vi se i lys av arbeidssituasjonen hans på denne tida. I 1890-åra bodde Bjørnson for det meste i utlandet, men i 1897 reiste han mye i Norge og Danmark med opplesning fra oversettingen sin av «Århundredenes legende» av Victor Hugo. Denne turnevirksomheten kom i stand ut fra et behov til personlig å oppleve dem som var publikumet for diktningen hans. I Os var gleden stor. Endelig skulle det skje, etter venting i tolv år. En leser skrev i «Fjell-Ljom» i begynnelsen av april 1897: «Der var nogle af os osinger, som begyndte at tvile paa, om Bjørnson vilde komme til os. Andre mere troende sagde, at hans ord var at lite paa som et tinglæst papir.

Disse siste fikk altså ret.» Så kom praktiske forberedelser. Losji ble ordnet hos P. C. Bakke, som drev butikk og skysstasjon med overnatting like ved jernbanestasjonen. Stasjonsmester Aune opplyste i et brev til Bjørnson om Bakkes hus at det er «et pent og godt sted». De to foredragene skulle holdes i påskeuka, onsdag 14. og skjærtorsdag 15. april, i kommunelokalet «Fram» på Os stasjon. Aune sendte reiseopplysninger til Bjørnson. Dessverre lot det seg ikke gjøre, trass i konferanse med driftsbestyreren i Trondheim, å få nordgående hurtigtog til å stanse på Os så Bjørnson kunne stige av. Derfor måtte han reise til Røros og der gå over i et sørgående tog som var på Os kl. 7.48 om kvelden.

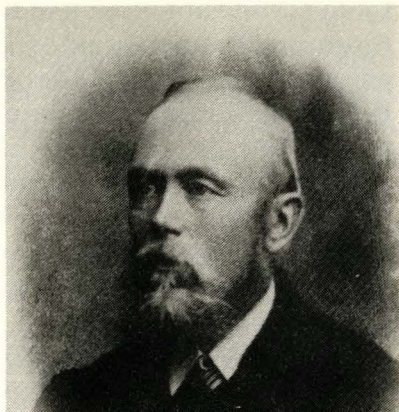
Den sentrale kilden om selve besøket er avisa «Fjell-Ljom». Det var riktignok også en annen lokal avis, «Dovre», og begge utkom på Røros. Men «Fjell-Ljom» var Venstreavis, «Dovre» soknet til den andre politiske fløyen. «Dovre» har ikke nevnt Bjørnsonbesøket. Dette kan vanskelig oppfattes som annet enn et lokalt utslag av den striden som sto om Bjørnsons navn i samtida. Stoff omkring besøket fikk stort oppslag i «Fjell-



John Aune (1840–1917) var fra Rinndalen og utdannet underoffiser. Han deltok i anlegget av Rørosbanen og var den første stasjonsmesteren på Os fra banens åpning i 1877. Stasjonsmester 1877–1910. Fikk to stoler i gave fra bygdefolket i Os da han gikk av. Fotografiet tilhører Sigrid Alfsaker, Os.



Peder Aas (1828–1902), gardbruker på Fabroåsen i Os. Han gjorde en stor innsats i ungdomsarbeid og for folkeopplysning, var en varm beundrer av Bjørson og brevvekslet med ham. Fotografiet tilhører Thor Aas, Os.



Martinus Gjelten (1852–1909), gardbruker på Håkensgjelten i Dalsbygda og ordfører i den gamle Tolgen kommune ved Bjørnsøns besøk. Han var en av initiativtakerne til besøket og var medlem av det første styret for «Bjørnsøns Minde». Fotografiet tilhører Magne Gjelten, Dalsbygda.



Edvard Nyrønning (1877–1967), medlem av det første styret for «Bjørnsøns Minde». Han var i noen år fra 1897 lærer i Nøren krets i Os. Fotografiet tilhører Ingeborg Gjermundsen, Oslo.



Amund Nygaard (1865–1933) fra Vingelen, den første formann i styret for «Bjørnsøns Minde» fra 1897. Han var i en periode fra 1894 lærer og kirkesanger i Os. Fotografiet tilhører Knut Nygaard, Os.

Ljom». Møteannonsen hadde denne ordlyden: «Bjørnstjerne Bjørnson kommer direkte fra Kristiania for at holde foredrag paa Os station onsdag 14de og torsdag 15de april kl. 4 eftm. NB Bjørnson vil ingen godtgjørelse have. For tilfældige udgifter entre 50 øre pro persona.» Et leserinnlegg forklarte formålet med inngangspengene nærmere. Når «tilfældige udgifter» var dekket, skulle resten, «det vil forhaabentlig sige den største sum- blive at benytte i et godt øiemed saaledes, at hele Os sogn - ikke bare en enkelt kreds eller forening - skal faa godt af de penge, som kommer ind.»

På Røros mente de osingene hadde vært heldige som hadde klart å få tak i selveste Bjørnson. Etter initiativ fra «Fjell-Ljom» sendte ungdomslaget «Magne» på Røros en oppfordring til Bjørnson om å innpasse et foredrag på Røros på reisen sin. Det lot seg dessverre ikke gjøre, svarte fru Karoline: «Han (Bjørnson) har foran sig en lang foredragsreise, og det er os alle imot, at han i denne mellemtid har tat paa sig at holde de to foredrag, han nu har ordnet. Han lider nemlig af et hjerteonde, der fordrer stor forsiktighed.»

Dette er en interessant opplysning. Den nære kretsen mente åpenbart at Bjørnson denne gangen tøyde velviljen sin for langt ved å holde to foredrag på dette mindre, og etter forholdene avsideliggende stedet Os. Men Bjørnson var ikke den som sparte seg og ville svikte vennene sine. Men om Bjørnson ikke holdt foredrag i Røros, fikk rørosingene sjansen til å hylle han. 14. april skrev «Fjell-Ljom»: «Bjørnstj. Bjørnson blev under sit korte ophold paa jernbanestasjonen her igaar gjenstand for begeistret hyldest. Da den kjendte, staute skikkelse sammen med sin frue traadte ud af kupeen, brød den noksaa talrige forsamling ud i kraftige hurraer.» Tak skal di ha», svarte Bjørnson paa sin originale maade. «Det er rørosinger dette ja.» Ved afreisen blev han ogsaa hyldet med hurrarop.» Hele forsiden av avisen samme dag var viet Bjørnson, med et hyllingsdikt øverst i venstre hjørnet: «Til Bjørnstjerne Bjørnson i anledning hans besøg paa Os i Østerdalen.»

Om kvelden tirsdag 13. april var den store stunden kommet,

Bjørnson og fru Karoline steg av på Os stasjon. Helge P. Osmoen noterte 13. april i dagboka si: «Aften kom Bjørnstjern til Os med hurtigtoget til Røros og med godstoget til Os.» En velkomstkommité sto nok oppstilt, trolig Os hornmusikk og en del folk hadde sikkert møtt fram. Peder Aas var i iallfall der, og denne replikken blir husket: «Å nei, vi plage deg fill no og, Bjørnson.»

Verten under oppholdet, P. C. Bakke, var i den fineste pussen sin, kjole og hvitt. Også Bakke var Venstremann og Bjørnsonbeundrer, og Bjørnson hadde det bra hos ham, har Ola Eggen fortalt. Det var bare senga som ikke var rett. Bjørnson ville ha skinnfell når han var i ei fjellbygd!

Dessverre slo været om til storm med regn og snø, og det uheldige føret hindret en del fra å komme løs. Oppmøtet til foredragene var likevel stort, skrev «Fjell-Ljom». Fra veien og inn til foredragslokalet var det lagt en plankegang så folk skulle slippe å va i den verste væten.

En av de muntlige anekdotene fra Bjørnsonbesøket knytter seg nettopp til «Fram». I 1897 var kommunehuset så godt som nytt, oppført i 1895. Det var en tømmerbygning i en etasje med sal uten scene, kjøkken, gang og to rom. «Fjell-Ljom» ytret tvil om lokalet rommet mange nok. Det var noe av begrunnelsen for å få til et møte på Røros. Men «Fram» var omtrent som lokaler på andre mindre steder, ble det svart. Bjørnson lot seg avgjort ikke imponere av det nye kommunehuset i bygda: «Skal jeg tale i dette fehus?»

Det gjorde han, og åpnet ifølge «Fjell-Ljom» på følgende måte: «Da den hvidkronede kjæmpe viste sig paa talerstolen til sit første foredrag onsdag, hilste forsamlingen ham med kraftige haandklap, musikken spillede «Jeg vil værge mit land,» og digteren begyndte: «Jeg vil takke jer,» sa han, «for den trofasthed, I gjennem en række aar har vist mig, tak for flagene, I har heist for mig og tak for sangen. Hvorfor er vi blitt saa gla i denne sangen? Jo ikke bare fordi den er smuk i sig selv, men fordi den synges i hver dal landet over.» Den trofasthet Bjørnson viste til var den som osingene hadde markert bl.a. ved de årvisse Bjørnsonfestene.

Den første dagen leste Bjørnson tre av gjendiktningene sine fra «Århundredenes legende». Etter foredraget samlet folk seg utenfor der Bjørnson bodde, har Ola Eggen fortalt. Os hornmusikk spilte, og Bjørnson kom ut på trappa og hørte på. Etter musikken ba han musikkantene inn på kveldsmat. Mat ble satt fram på bordet, men det viste seg å være i minste laget. Det gikk ikke av. «Bordet skal bugne med mat når jeg er vert», mente Bjørnson.

Dagen etter fortsatte Bjørnson med opplesning fra Victor Hugo. «Fjell-Ljom» kommenterte: «Bjørnson er jo som opplæser uovertruffet, ikke mindst paa det omraade, han her beskjeftiget sig. Hans mægtige personlighed, hans kraftige stemme, hans udprægede skuespillertalent gjør indtrykket gribende og overvældende. Det var saa meget smukt og hjerteligt, Bjørnson her kom med.» Som avslutning sa han noen ord om æresfølelse, selvstendighet og det å være ærgjerrig, et tema han ofte tok opp i ulike sammenhenger. Æresfølelse var nødvendig for den enkelte og det gjaldt nasjonen som helhet. Vi kunne ha sterkere æresfølelse av å være det norske folket, sa Bjørnson, og viste til Nansens polferd, avsluttet i 1896, som et eksempel. Så trakk han fram et lite bilde. Bestyreren på Askov folkehøgskole i Danmark hadde en gang sagt til ham: «I (nordmenn) laver politikk, men vi laver smør.» Bjørnson fortsatte: «Det er denne ærgjerrighedsfølelse av det gode, danskerne er saa besjælet af, og før vi har den, blir det ikke godt her hjemme heller. Kan godt hände, vi seirer i politik, men jeg tror ikke vi seirer, før vi seirer i smør!»

Etter foredragene takker formannen i «Bredablikk» - Østerdalen ungdomsforbund - overrettsakfører Samuel Johnson, det var hurrarop og stor begeistring. Bjørnson fikk overrakt som gave et par myke og gode votter, spunnet av fin lamull.

Den muntlige tradisjonen kan utfylle bildet av foredragene i «Fram». I forbindelse med ruskeværet ute ble det noe hosting og harking i den fullsatte salen. Dette forstyrret Bjørnson, som til slutt slo boka i bordet så folk skvatt: «Enten holder dere opp, eller så må jeg!» Ei eldre kone langt fremme maktet ikke

å stanse hosten, og fikk klar beskjed: Kunne hun ikke holde opp, måtte hun gå ut. Noen vil ha det til at dette var selveste lensmannsfruen. Vesle John Aune, derimot, barnebarn til stasjonsmester Aune, fikk 50 øre av Bjørnson fordi han var så flink og satt stille og hørte på. Det er også fortalt at fru Karoline satt ved siden av Bjørnson. Når han ble for ivrig, nappet hun ham i buksebeinet. Mye folk samlet seg utenfor huset til Bakke etter det siste foredraget. Musikken spilte. Peder Aas takket Bjørnson for den store gaven han hadde gitt osingene ved foredragene sine. Til slutt tok folk hverandre i hendene i en stor kjede, og sang fedrelandssangen med blottet hode. «Fjell-Ljom» avsluttet: «Der var over disse to dage en løftning og en begeistring, som alltid vil være et kjært minde, og som de fleste ikke faar anledning til at gjenopleve».

Vertsfolket til Bjørnson, P.C. Bakke og kone, fikk et fotografi av Bjørnson til minne, han skal også ha sendt dem et brev. En av dagene var Bjørnson og fru Karoline til middag hos stasjonsmester John Aune, og de fikk også et fotografi av ham.



Os stasjon omkring århundredskiftet. Stasjonsmester John Aune står ved døra til pakkbua.

Bjørnsonbesøket var en storhending i bygda, og i lang tid etter ble det brukt som tidfesting. Folk kunne si: Det var den påskehelga Bjørnson var her, eller så og så mange år før eller senere. Men det som skjedde etter foredragene er ikke det minst interessante. Besøket fikk varige frukter, og Bjørnson holdt vedlike kontakten med Os.

Tidlig var det klart at inngangspengene ved foredragene skulle gå til en boksamling. Til sammen kom inn en imponerende sum på 200 kroner. Ti dager etter satte stasjonsmester Aune inn en sum i Tolgen Sparebank på konto «Os nye bibliotek». Navnet var alt avgjort: «Bjørnsons Minde».

Kanskje var det Bjørnson selv som sto bak tanken om et bibliotek. Inngangspengene fra talen på Tolga i 1890 hadde han gitt til Tolgen Læseforening. Folkeopplysning og lesning var sentrale forutsetninger for framskritt, og særlig fra midten av 1880-åra vant biblioteksaken fram som et viktig samfunns-spørsmål. Dette hang sammen med at det lesende publikum ble sterkt utvidet. Skoleloven av 1860 hadde lagt grunnen ved kraftig å forbedre skolestellet. Ungdommen som gikk ut av den nye skolen hadde en helt annen leseevne og leselyst enn før. Nå kom også det demokratiske gjennombruddet og en raskt voksende interesse for offentlig ordskifte.

Høsten 1897 kom det nye styret for «Bjørnsons Minde» sammen for første gang, forteller styreprotokollen. Biblioteket ble svært vellykket, og bokmassen økte. I desember 1902, etter fem år, hadde samlingen kommet opp i 350 tilvekstnummer. Bjørnson selv fulgte opp med pengegaver, og fikk forlag til å sende bøker. 13. januar 1900 var det folkefest i «Fram» i forbindelse med at Bjørnson hadde gitt 100 kroner, og festdeltakerne sendte et takketelegram.

På flere måter holdt Bjørnson hånden sin over biblioteket i Os. 13. oktober 1902 skrev Peder Aas til ham og ba om hjelp, ennå var det ikke kommet ett øre i statstilskudd. Etter reglene på den tida hadde nye boksamlinger rett til opp til 200 kroner i offentlig tilskudd. «Jeg begynner at tro der kan være prestelige ugler i mosen», skrev Peder Aas, og viste til soknepresten.

Kanskje presten trodde de kjøpte inn for frisinnet lektyre til biblioteket? Riktignok var dette bare mistanke. Men kunne Bjørnson være så snill å gi dem assistanse i vanskelighetene med tilskuddet?

Bjørnson svek ikke. En måned senere skrev Peder Aas på nytt: «Tak for kraftig bistand. Naar man har stærk nok hjelp naar man nok maalet. Stortingspresidentens visit i departementet virket nok godt for vor sak. Bestyrelsen i «Bjørnsons Minde fortæller mig mundtlig at kroner 200 er faaet at offentlige penge».

Det kunne neppe være grunn til å uroe seg over kvaliteten på litteraturen i «Bjørnsons Minde». Samlingen ble bygget ut med de kjente norske dikterne i samtida, og i tillegg kom bøker av utenlandske forfattere. Her var det kjente tidsskriftet «Kringsjå». Og som gave fra Kjøbenhavn - neppe andre enn Bjørnson sto bak - var sendt det omfattende kulturhistoriske verket «Dagligt liv i Norden i det 16. aarhundrede» av Troels-Lund.

Midt i all viraken omkring 70-årsdagen i 1902 hadde Bjørnson også tanker for en liten fjellbygd langt inne i landet. I anledning jubiléet kom en storslått bokgave, praktverket «Norge i det nittende aarhundrede» i to store bind med innskriften: «Bjørnstjerne Bjørnson har paa sin 70 aarsdag anmodet undertegnede forlægger om at tilstille Bjørnsons Minde Bibliotek i Os, Østerdalen, dette exemplar som gave fra ham og fru Karoline Bjørnson samt paa denne maade at meddele dette i bogen.

Kristiania Bjørnsonsdagen 1902, Lars Swanstrøm.» I tillegg ga Dikka Møller på Thorsø ved Fredrikstad 100 kroner, oversendt i brev fra Bjørnson. Dikka Møller, født Anker, var søster til Herman Anker, den ene grunnleggeren av Sagatun folkehøgskole.

Styret for «Bjørnsons Minde» skrev en velformet takk for gavene i 1902 til «Digteren Bjørnstjerne Bjørnson, Vor ven». I brevet står bl.a.: «Vor tak blir kun et fattigt udtryk for den taknemmelighed, som her næres, for det, som De særskilt har gjort for Os gjennom biblioteket. Ved dette har De bidratt saa

Aalestad 1902 25/11

Peder Aas,

en gammel, tro veninne
av min hustru og
mig, fru Dikka Møller,
Torsø ved Fredrikstad, sender
gjennem mig 100 kroner
til biblioteket i Os
i anledning av min
70-årige fødselsdag.

Hils mine venner!

Din hengivne

Bjørnst Bjørnson

Bjørnsons brev til Peder Aas i 1902 med pengegave. Brevet lyder: «Kjære Aas, en gammel, tro veninne av min hustru og mig, fru Dikka Møller, Torsø ved Fredrikstad, sender gjennem mig 100 kroner til biblioteket i Os i anledning av min 70-årige fødselsdag. Hils mine venner! din hengivne Bjørnst Bjørnson.»

uendelig meget til at klarne vore tanker, løfte vor aand og derved gi os noe at leve paa, - os og kommende slegter i Os. Den glæde har vi også at kunne meddele Dem, at biblioteket omfattes med den varmeste interesse i bygden.»

Tilsammen fikk «Bjørnsons Minde» 600-700 kroner bare i penger fra Bjørnson, fru Karoline, forleggeren Hegel og Dikka Møller. I 1982-penger tilsvarer det i overkant av 15.000 kroner. Sannelig ingen liten sum!

Osingene har all grunn til å hedre minnet til Bjørnstjerne Bjørnson.

Kilder:

Universitetsbibliotekar Øyvind Anker:

«Bjørnsons Minde» i Os. Kronikk i Verdens Gang 19.9.1955.

Skolestyrer Knut Kvisli:

«Bjørnstjerne Bjørnson og østerdølene.» Årbok for Glåmdalen 1950.

«Fjell-Ljom» 1897.

Utrykte brev i Bjørnsonsamlingen på Universitetsbiblioteket i Oslo.

Materiale i tilknytning til «Bjørnsons Minde» i Os.

Muntlig tradisjon i Os.